

ZPRAVODAJ

NEWSLETTER

3

המוזיאון
היהודי
בפראג

2009

THE JEWISH
MUSEUM
IN PRAGUE

ŽIDOVSKÉ MUZEUM PO ROCE OPĚT NEJNAVŠTĚVOVANĚJŠÍM MUZEEM ČESKÉ REPUBLIKY

Podle v srpnu zveřejněných oficiálních statistik návštěvnosti turistických cílů v Čechách a na Moravě v roce 2008, které každoročně provádí Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism, je Židovské muzeum v Praze opět nejnavštěvovanějším muzeem v celé České republice. Tradičně nejvíce návštěvníků v roce 2008 zavítalo na Pražský hrad a potom do pražské zoologické zahrady. Na třetím místě ze všech turistických cílů v Čechách a na Moravě je se svými 612 tisíci návštěvníky právě Židovské muzeum v Praze, do kterého tak oproti roku 2007 opět zavítalo více turistů než do Národního muzea.

400. VÝROČÍ ÚMRTÍ PRAŽSKÉHO MAHARALA, RABIHO JEHUDY LEVY (LÖWA) BEN BECALELA

Třetí čtvrtletí letošního roku se v Židovském muzeu neslo v duchu oslav významného výročí. Dne 7. září 2009 (18. dne měsíce elul roku 5769

ONCE AGAIN THE MOST VISITED MUSEUM IN THE CZECH REPUBLIC

According to official statistics for the year 2008 released by the CzechTourism Agency in August, the Jewish Museum in Prague is once again the most visited museum in the entire Czech Republic. In 2008, as usual, Prague Castle attracted the most visitors, followed by Prague Zoo. The Jewish Museum came third among all the tourist destinations in Bohemia and Moravia, attracting 612,000 visitors – once again, unlike in 2007, more than visited the National Museum.

400th ANNIVERSARY OF THE DEATH OF THE MAHARAL

An important anniversary was commemorated at the Jewish Museum in Prague in the third quarter of 2009. The 7th of September (18th of Elul 5769 by the Jewish calendar) was the 400th anniversary of the death of the renowned rabbi Judah Loew (Löw) ben Bezalel, known in the Jewish world as the Maharal (an acronym composed of the initials of his Hebrew title Morenu Ha-Rav Leva, "our teacher, Rabbi Leva"). To mark

Komisařka výstavy *Cesta života* Eva Kosáková při komentované prohlídce na vernisáži.
Commissioner of the *Path of Life* exhibition Eva Kosáková, giving a tour of the show.

podle hebrejského kalendáře) uplynulo 400 let od úmrtí věhlasného rabína rudolfínské Prahy, Jehudy Levy (Löwa) ben Becalela, zvaného v židovském prostředí Maharal (akronym vytvořený z hebrejského titulu Morenu Ha-Rav Leva, tj. náš učitel rabi Leva). Židovské muzeum v Praze a Správa Pražského hradu při této příležitosti připravily v Císařské koniřně velkou reprezentativní výstavu *Cesta života. Rabi Löw (kol. 1525–1609)*, která potrvá do 8. listopadu 2009. Židovské muzeum a Nakladatelství Academia k tomuto významnému výročí navíc vydaly rozsáhlý doprovodný katalog.

***Cesta života. Rabi Löw (kol. 1525–1609)* v Císařské koniřně Pražského hradu**

Výstava *Cesta života*, pojmenovaná po jednom z děl rabího Löwa (*Derech chajim*), byla v Císařské koniřně Pražského hradu slavnostně otevřena 4. srpna. Záštitu nad ní převzal prezident České republiky Václav Klaus, ministr kultury České republiky Václav Riedlbauch a primátor hlavního města Prahy Pavel Bém.

this occasion, the Jewish Museum in Prague and the Prague Castle Administration prepared a prestigious exhibition, *Path of life. Rabbi Loew (ca. 1525–1609)*, which is on view until 8 November 2009. The Jewish Museum and the Academia Publishing House have published an extensive catalogue to accompany the show.

***Path of Life. Rabbi Loew (ca. 1525–1609)* at the Imperial Stables, Prague Castle**

The *Path of Life* exhibition, named for one of the Rabbi Loew's works (*Derech Hayyim*), opened at the Imperial Stables of Prague Castle on the 4th of August. It is held under the auspices of the Czech President Václav Klaus, the Czech Minister of Culture Václav Riedlbauch and the Mayor of Prague Pavel Bém.

The religious, pedagogical and philosophical legacy of Rabbi Loew remains a lively inspiration to this day. Few people have attracted such a broad range of admirers, including those with starkly contrasting religious, philosophical and cultural views. The idea of Rabbi Loew as the

Výstava *Cesta života* v Císařské koniřně Pražského hradu.
The *Path of Life* exhibition at the Imperial Stables, Prague Castle.

Náboženský, pedagogický a filosofický odkaz rabího Löwa zůstává dodnes živý a inspirující. Jen stěží lze najít jinou osobnost, ke které by se hlásilo tak pestré společenství ctitelů, lidí s výrazně odlišnou náboženskou, filosofickou a kulturní orientací. Pojetí rabího Löwa jako zosobnění tajuplnosti ghetta, divotvůrce, matematika a tvůrce umělé bytosti golema není sice historicky oprávněné, poskytlo však přebohatou inspiraci umělcům. S jejím odrazem se můžeme setkat jak v literatuře, tak výtvarném a dramatickém umění. Svě právo na existenci má pravý i vysněný rabi Löw, avšak rozpor mezi historickým obrazem této osobnosti a jejím převažujícím chápáním je propastný. Tato skutečnost je natolik významná, že posloužila jako základ pojetí celé výstavy, která má dvě hlavní části. První je věnována historickému rabimu Löwovi a autentickým tradicím s ním spojeným, druhá je zasvěcena odkazu rabího Löwa a původu legend spjatých s jeho jménem.

Jádro výstavy *Cesta života* představuje na 200 jedinečných sbírkových předmětů, knih a archiválií především z Židovského muzea v Praze, mezi nimiž je však i 7 předmětů ze sbírek Správy Pražského hradu a dalších 69 vzácných artefaktů

personification of the mystery of the ghetto, a miracle worker, mathematician and creator of an artificial being may not be historically grounded but it has provided immense inspiration for literature, drama and art. The historical and the imaginary Rabbi Loew both have a right to exist, but there is a cavernous divide between the historical image of this figure and the way he is mainly seen today. This fact is of such importance that it serves as the basic concept for the whole exhibition, which comprises two parts. The first part focuses on the historical Rabbi Loew and the authentic traditions connected with him, while the second part looks at the Rabbi Loew's legacy and the origin of the legends that are linked to his name.

The exhibition features as many as 200 unique artefacts, books and archival materials from our collections, including seven items from the collections of Prague Castle Administration and a further 69 rare objects on loan from ten Czech institutions. Thirteen no less unique exhibits are on loan from seven foreign institutions. Among the most important items on display are the writings of Rabbi Loew together with

Pohled do expozice *Cesta života*.
View of the *Path of Life* exhibition.

zapůjčených z 10 českých institucí. Třináct neméně unikátních předmětů na výstavu zapůjčilo 7 zahraničních institucí. Mezi nejdůležitější exponáty patří spisy rabiho Löwa doplněné úředními knihami a texty souvisejícími s jeho osobností. Unikátní je dokument ze Státního archivu ve Vídni z roku 1597 s podpisem tohoto židovského učenice, který mimo jiné proslul svým setkáním s císařem Rudolfem II. na Pražském hradě. Stolní zvonek Rudolfa II. ze slitiny sedmi kovů dle kabalistického návodu, zapůjčený vídeňským Uměleckohistorickým muzeem, je další vzácností, kterou lze na výstavě zhlédnout.

Ironií je, že širší veřejnost dnes Jehudu ben Becalela zná především díky golemovské legendě, s níž byl spojen až v 19. století a již výstava rovněž představuje jak v literárních dílech autorů, jako byli Alois Jirásek, Josef Svátek či Adolf Wenig, později Judl Rosenberg, Gustav Meyrink nebo Chajim Bloch, tak ve výtvarné tvorbě Mikoláše Alše, později Hugo Steinera-Prag či Ladislava Šalouna. Hra o rabim Löwovi a jeho golemovi se hrála také v pražském Osvobozeném divadle (1930). Největší ohlas však mělo filmové zpracování golemovských pověstí ve snímcích Paula Wegenera (1914, 1917, 1920), Juliana Duviviera (1936) nebo Martina Friče ve filmu *Císařův pekař a pekařův císař* (1951). Na výstavě se vybrané ukázky z těchto filmů promítají.

Cesta života rovněž zahrnuje vývoj pražského ghetta a židovského hřbitova v době rabiho Löwa. Díky Muzeu hlavního města Prahy a společnosti KIT Digital Czech a. s. je možno zhlédnout v trojrozměrném zobrazení nejvýznamnější stavby pražského Židovského Města, jak je ve svém modelu zachytil v 18. století Antonín Langweil.

K výstavě, která se setkala s velkým zájmem médií i veřejnosti, Židovské muzeum v Praze

official registers and records associated with him. One of the unique items is a document from the State Archives in Vienna dating from 1597 that was signed by this Jewish scholar, whose fame spread following his meeting with Emperor Rudolf II at Prague Castle. Another rare exhibit is a table bell that was made from an alloy of seven metals on the basis of kabbalistic instructions and belonged to Rudolf II; this is on loan from the Kunsthistorisches Museum in Vienna.

Ironically, the general public now knows Judah ben Bezalel mainly due to the golem legend, with which he was not associated until the nineteenth century. This legend is also featured in the exhibition – both in the literary works of such authors as Alois Jirásek, Josef Svátek, Adolf Wenig, Yudel Rosenberg, Gustav Meyrink and Chaim Bloch, and in artworks by Mikoláš Aleš, Hugo Steiner-Prag and Ladislav Šaloun. A play about Rabbi Loew and his golem was also performed at the Liberated Theatre (1930). The greatest success, however, was with the film versions of the golem legends by Paul Wegener (1914, 1917, 1920), Julian Duvivier (1936) and Martin Frič (in the 1951 film *The Emperor's Baker and the Golem*). Selected excerpts from these films are screened at the exhibition

Path of Life also traces the development of the Prague ghetto and the Jewish cemetery during the lifetime of Rabbi Loew. Thanks to the

Z dílny pro děti, kterou k výstavě připravilo Vzdělávací a kulturní centrum muzea.

Workshop for children, prepared for the *Path of Life* exhibition by our Education and Culture Centre.

také zorganizovalo řadu doprovodných akcí – komentované prohlídky či dílny pro žáky a studenty základních a středních škol – a připravilo i doprovodné publikace a suvenýry.

Jedinečná publikace o rabim Löwovi *Cesta života*

Ve spolupráci s Nakladatelstvím Academia vydalo Židovské muzeum rozsáhlou reprezentativní publikaci *Cesta života*, jež není pouhým katalogem k výstavě, byť obsahuje i podstatný výběr vystavených exponátů především z Židovského muzea v Praze, ale i četných dalších prestižních českých a zahraničních kulturních institucí. Je to dílo umožňující objevit rabího Löwa – Maharala – v jeho autentickém odkazu, který dosud zůstal převážně utajen.

Vrchní pražský a český zemský rabín Efraim Karol Sidon ve svém úvodním zamyšlení dokládá, jak mocný impuls představují myšlenky Maharala pro současnou židovskou exegézi.

Celý jeden oddíl knihy, celkem osm statí z pera významných českých a zahraničních judaistů, historiků a uměnovědců (A. Pařík, D. Polakovič, I. Purš, A. Putík, B. Richler, B. L. Sherwin, P. Sládek, V. Vlnas a I. Yudlov), je pak zasvěcen základním informacím o Maharalovi, zpracovaným na základě nejnovějšího bádání i dříve nezveřejněných skutečností. Po úvodní studii mapující Maharalův rodopis a životopis je možno nahlédnout do způsobu myšlení tohoto učence a následně se seznámit s jeho odkazem zaznamenaným jak v rukopisech, tak v tištěných edicích. Navazující studie poté zasazují Maharalův odkaz do širších souvislostí židovské Prahy v rudolfinském období. V té době se zde proslavili i další židovští učenci, za zájmu císaře Rudolfa II. prožívala rozkvět esoterika a mystika a proměňovala se i pražská židovská čtvrť.

Málo známy jsou nejen Maharalův život a dílo, ale i okolnosti vzniku golemovské legendy, která zatlačila do pozadí Maharalovu osobnost. Této legendě je proto věnována další část publikace. V šesti různých studiích českých a zahraničních odborníků (P. Demetz, I. Klímeš, A. Pařík, B. L. Sherwin, J. Toman a P. Wittlich) se lze dočíst, jak vůbec historicky došlo ke spojení golema s věhlasným učencem, o místu golema v německé a české literatuře a konečně o odrazu golema i Maharala samého v umění.

Publikace *Cesta života*, jejíž editor je Alexandr Putík z Židovského muzea, vyšla česky a anglicky, má 520 stran a 402 barevných vyobrazení. Zakoupit ji lze na webových stránkách Židovského muzea www.jewishmuseum.cz či na e-mailové adrese sales@jewishmuseum.cz.

Další publikace a upomínkové předměty

Židovské muzeum v Praze k Maharalovu výročí vydalo navíc další doprovodné publikace. Jedná se například o pracovní sešit pro žáky a studenty základních a středních škol, který shrnuje život rabího Löwa a nabízí křížovky či testy s židovskou tematikou. Pracovní sešit *Maharal – Rabi Löw* připravily Miroslava Ludvíková, Miroslava Tesařová a Zuzana Tlášková, ilustracemi ho opatřila Hana Pavlátová. Muzeum dále vydalo několik suvenýrů s vyobrazením dekorace z filmu Martina Friče *Císařův pekař a pekařův císař* – tričko, klíčenku, magnet či pohledy – nebo náprstek s vyobrazením detailu z náhrobku rabího Löwa a USB paměť (2 GB) v dřevěném obalu, na které jsou nahrány informace o výstavě. Všechny tyto suvenýry stejně jako stříbrou pamětní minci v nominální hodnotě 200 Kč, vydanou při této příležitosti Českou národní bankou, či stříbrný

City of Prague Museum and KIT digital Czech a. s., it is possible to see a 3D depiction of the most important buildings of Prague's Jewish Town, as rendered in an 18th century model by Antonín Langweil.

We have prepared a number of events (guided tours and workshops for schoolchildren), published a catalogue and made souvenirs to accompany this show, which has met with great interest from the media and the general public.

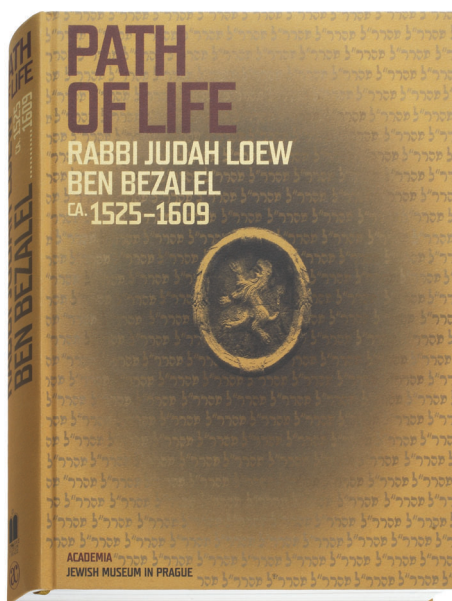
Path of Life – a unique publication about Rabbi Loew

In collaboration with the Academia Publishing House, we have published a prestigious catalogue to accompany the *Path of Life* show. This is not just an exhibition catalogue, however, although it does feature a substantial selection of the items on view at the show. It also is a work that provides insights into the authentic legacy of Rabbi Loew – the Maharal – which for the most part has remained concealed until now.

In his introductory reflections, the Chief Rabbi of Prague and the Czech Republic Efraim Karol Sidon shows how powerful an impulse the Maharal's ideas are for contemporary Jewish exegesis.

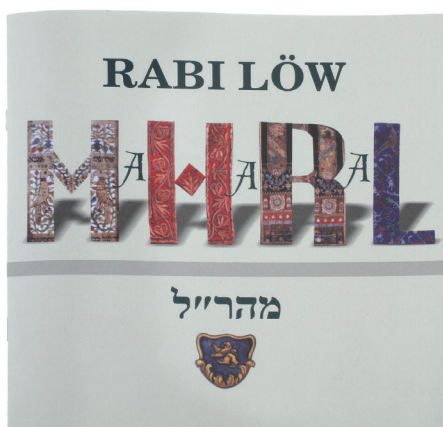
An entire section of the book, comprising eight essays by prominent Judaists and historians (A. Pařík, D. Polakovič, I. Purš, A. Putík, B. Richler, B. L. Sherwin, P. Sládek, V. Vlnas and I. Yudlov) provides basic information on the Maharal on the basis of the latest research and of previously unpublished details. After the introductory study which charts the Maharal's genealogy and biography, there is an exploration of this scholar's way of thinking, followed by a look at his legacy as recorded in manuscripts and in printed editions. The next studies place the Maharal's legacy in the broader context of Jewish Prague in the period of Emperor Rudolf II. Other Jewish scholars also became famous here during this time, esotericism and mysticism thrived as a result of the emperor's interest, and the Prague Jewish Town also transformed.

Little is known not only of the Maharal's life and work, but also of the circumstances surrounding the emergence of the golem legend, which pushed the Maharal's personality into the background. This is why the legend is the focus

Titulní stránka anglické verze publikace *Cesta života*.
Title page of the English version of the *Path of Life* catalogue.

Titulní stránka pracovního sešitu *Maharal – Rabi Löw*.
Title page of the *Maharal – Rabbi Loew* workbook.

medailon detailu náhrobku rabiho Löwa na perlovém náhrdelníku, vydaný v počtu 100 číslovaných kusů, jsou k zakoupení rovněž na výše uvedených webových stránkách muzea.

Upomínkové předměty vydané k 400. výročí úmrtí rabiho Löwa.
Souvenirs for the 400th anniversary of the death of Rabbi Loew.

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ

Židovské muzeum v Praze se letos poprvé zúčastnilo Dnů evropského dědictví, které od 12. do 20. září pořádalo pod záštitou Rady Evropy a Evropské komise Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska. Židovské muzeum v rámci této akce 16. září zpřístupnilo zdarma židovský hřbitov na Žižkově ze 17. a 18. století.

NOVINKY ZE VZDĚLÁVACÍHO A KULTURNÍHO CENTRA

Zmizelá stopa židovských památek

Pražské Vzdělávací a kulturní centrum otevřelo 17. září novou výstavu fotografií židovských hřbitovů, čtvrtí a synagog fotografa Libora Cabáka *Zmizelá stopa židovských památek*. Na vystavených černobílých fotografiích je patrný především odraz času, ve kterém se prolíná minulost se současností. Vernisáž této výstavy, která potrvá do

of the second part of the publication. In six various studies by experts (P. Demetz, I. Klimeš, A. Pařík, B. L. Sherwin, J. Toman and P. Wittlich), one can find out how the golem came to be historically connected with this acclaimed scholar and learn about the golem's place in German and Czech literature and, finally, about the legacy of the golem and the Maharal in art.

The *Path of Life* catalogue is edited by Alexandr Putík, a historian at the Jewish Museum. It has been printed in Czech and in English and contains 520 pages and 402 colour illustrations. It can be purchased through our website www.jewishmuseum.cz or by contacting us at sales@jewishmuseum.cz.

Other publications and souvenirs

We have also commemorated the Maharal's anniversary with other publications and souvenirs. A workbook for elementary and secondary schoolchildren, entitled *Maharal – Rabbi Loew*, summarizes the life of Rabbi Loew and includes crosswords and tests on Jewish topics. It is written

by Miroslava Ludvíková, Miroslava Tesařová and Zuzana Tlášková with illustrations by Hana Pavlátová. Among the souvenirs are items depicting a scene from Martin Frič's film *The Emperor's Baker and the Golem* (T-shirt, key ring, fridge magnet and postcards), a thimble depicting a detail from Rabbi Loew's tombstone and a 2 GB USB memory stick containing information about the exhibition. Also marking the Maharal's anniversary is a silver coin (nominal value CZK 200, issued by the Czech National Bank) and a silver medallion depicting a detail from Rabbi Loew's tombstone on a pearl necklace (100 numbered items). All of these souvenirs can be purchased through our website.

EUROPEAN HERITAGE DAYS

We took part for the first time in European Heritage Days, which were held between the 12th and 20th of September by the Historic Settlement Association of Bohemia, Moravia and Silesia under the auspices of the Council of Europe and the European Commission. As part of this event, on the 16th of September, we provided free access to the 17th–18th Jewish cemetery in Žižkov, Prague.

NEWS FROM THE EDUCATION AND CULTURE CENTRE

The Vanished Trace of Jewish Sites

On the 17th of September, our Education and Culture Centre opened a new exhibition, *The Vanished Trace of Jewish Sites*, featuring

Z vernisáže výstavy *Zmizelá stopa židovských památek* ve Vzdělávacím a kulturním centru.
Exhibition *The Vanished Trace of Jewish Sites* at the Education and Culture Centre.

konce října, hudebně doprovodilo kvarteto Altera Pars.

Semináře pro lektory

Letos již potřetí proběhl seminář pro budoucí lektory Mezinárodního křesťanského velvyslanectví Jeruzalém (ICEJ). Nově je však tento seminář součástí dlouhodobého projektu Centra vzdělávání a dialogu pro prevenci rasismu a xenofobie na školách, který podporuje vládní program Kampaně proti rasismu. Židovské muzeum v Praze se stalo jedním z partnerů projektu.

Odhalení busty rabína Federa v Brně

Vrchní zemský rabín Efraim Karol Sidon a předseda Židovské obce Brno Pavel Fried odhalili 17. září ve vstupních prostorách budovy Židovské obce Brno bustu Richarda Federa (1875–1970). Tento rabín a autor čítanek a učebnic hebrejštiny působil před 2. světovou válkou v Kolíně a po válce až do konce svého života v Brně. Během slavnostního večera zazněly Písně biblické v podání Jana Štávy a proběhla beseda se Zuzanou Peterovou, autorkou knihy *Rabín Feder*, kterou vydalo nakladatelství G plus G. Besedu spolupořádala brněnská pobočka Vzdělávacího a kulturního centra Židovského muzea.

NÁVŠTĚVA DELEGACE ASOCIACE EVROPSKÝCH TEOLOGICKÝCH KNIHOVEN

Muzejní knihovnu navštívila 21. září třicetičlenná mezinárodní delegace zástupců asociace Evropských teologických knihoven (Bibliothèques Européennes de Théologie), a to při příležitosti pořádání 38. ročníku shromáždění jejich členských organizací v Praze. Po Národní knihovně ČR a Památníku národního písemnictví bylo Židovské muzeum třetí institucí, která se představila specializovaným knihovníkům ze zahraničí. Hosté zhlédli muzejní studovny a čítárny, depozi-táře i sbírky a seznámili se s provozní praxí a již dokončenými či zpracovávanými projekty. Setkání nesporně přispělo ke zlepšení informovanosti evropských paměťových institucí o nejvýznamnější oborové knihovně zaměřené na dějiny a kulturu českého židovstva v České republice.

NOVÉ OZNAČENÍ NÁVŠTĚVNICKÉHO OKRUHU MUZEA

Židovské muzeum v Praze se rozhodlo usnadnit svým návštěvníkům orientaci v pražském Židovském Městě. Ve spolupráci se studiem

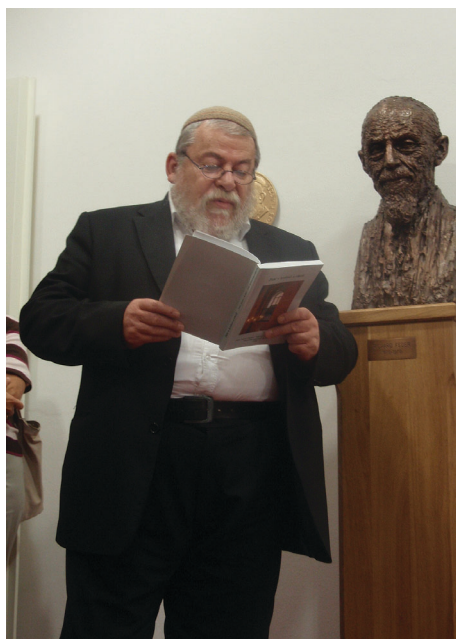
black-and-white photographs of Jewish cemeteries, districts and synagogues by Libor Cabák. These photographs make for a reflection of time in which the past merges with the present. The Altera Pars Quartet performed at the opening of the show, which runs until the end of October.

Seminars for instructors

The third seminar for future instructors at the International Christian Embassy Jerusalem (ICEJ) was held this year. This time, however, the seminar was part of the long-term project of the Centre for Education and Dialogue for the Prevention of Racism and Xenophobia at Schools, which is supported by the Czech government's Campaign Against Racism. We have become a partner of the project.

Unveiling of a bust of Rabbi Feder in Brno

The Chief Rabbi of the Czech Republic Efraim Karol Sidon and the Chairman of the Brno Jewish Community Pavel Fried unveiled a bust of Richard Feder (1875–1970) in the lobby of the Brno Jewish Community building on the 17th of September. A rabbi and author of Hebrew textbooks, Feder was active in Kolín before the Second World War and in Brno from the end of the war until his death. At a gala evening, Biblical Songs were performed by Jan Štáva and a Q&A session was held with Zuzana Peterová, the author of a book about Rabbi Feder (published by G plus G). The Q&A was jointly organized by the Brno Office of our Education and Culture Centre.

Vrchní zemský rabín Efraim Karol Sidon při odhalování busty rabína Federa.
The Chief Rabbi of the Czech Republic Efraim Karol Sidon at the unveiling of the bust of Rabbi Feder.

VISIT BY A DELEGATION OF THE ASSOCIATION OF EUROPEAN THEOLOGICAL LIBRARIES

On the 21st of September, our library was visited by a 30-member delegation of the Association of the European Theological Libraries (Bibliothèques Européennes de Théologie – BETH) for the 38th General Assembly in Prague. After the Czech National Library and the Museum of Czech Literature, the Jewish Museum in Prague is the third institution to have been visited by specialist librarians from BETH. The guests looked round our study and reading rooms,

Návštěva zástupců asociace Evropských teologických knihoven v Židovském muzeu.
Visit by a delegation of the Association of European Theological Libraries.

Divus připravilo grafický návrh poutačů, na kterých jsou piktoqramy jednotlivých objektů návštěvnického okruhu muzea. Vždy je zvýrazněn piktoqram toho objektu, na němž je poutač připevněn.

Nový poutač u Španělské synagogy.
New poster at the Spanish Synagogue.

ROZŠÍŘENÝ ON-LINE KATALOG MUZEJNÍ KNIHOVNY

Na konci loňského roku oddělení knihovny Židovského muzea zprovoznilo novou verzi knihovniho systému Aleph 18. Zároveň byly všechny stávající bibliografické záznamy konvertovány do nového formátu MARC 21, který je v současném knihovnickém světě nejrozšířenější. Pro čtenáře nová verze znamená rozšířenou nabídku funkcí.

V první polovině letošního roku bylo též do on-line katalogu knihovny importováno cca 8000 záznamů, vytvořených díky grantu Ministerstva kultury ČR (VISK 7 – Kramerius). Jedná se o krát-

depositories and collections and were informed about our operations and projects. The meeting undoubtedly contributed to improving knowledge of the most important sectoral library in the Czech Republic that specializes in the history and culture of Czech Jewry.

NEW POSTERS FOR OUR TOUR SITES

In an attempt to improve visitor orientation within our sites, we have collaborated with Studio Divus to prepare a new graphic design for posters with pictograms of our individual tour sites.

EXPANDED ON-LINE LIBRARY CATALOGUE

At the end of last year, our library department put into operation Version 18 of the Aleph Integrated Library System. At the same time, all the current bibliographic records were converted to the MARC 21 format, which is the most extensive of its kind. The new version provides a larger range of functions for library users.

In addition, about 8,000 records that were put together with the help of a Czech Ministry of Culture grant (VISK 7 – Kramerius) were imported to our on-line library catalogue in the first half of the year. These are brief records produced from scanning and subsequent retroconversion of the part of the Prague Jewish Community's pre-war card catalogue that contains Roman characters. The range of publications that can be searched and reserved online has thus been considerably expanded. Our library currently has more than 45,000 records.

NEW ACQUISITIONS

The *unknown* project

Up and running on our website for almost a year now, the *unknown* project aims to identify unknown persons in photographs that are kept in our photo archive. The focus is on a collection of about 900 portrait photos of staff at the Prague Jewish Community (the Jewish Council of Elders) and their family members, which were probably taken between 1942 and 1944. So far we have managed to identify about a hundred people on the basis of archive materials and with the help of eyewitnesses. Having recognized her father Arnošt Weigl in several of the photos posted on the website, Eva Sochorová has given us several unique items belonging to her parents. Arnošt

ké záznamy vzniklé skenováním a následnou retrokonverzí latinkou psané části předválečného lístkového katalogu Židovské náboženské obce v Praze. Tím se značně rozšířila nabídka publikací, které lze vyhledat a objednat on-line. V současné době je v elektronickém katalogu knihovny Židovského muzea přes 45 000 záznamů.

NOVÉ PŘÍRUSTKY

Projekt *neZnámi*

Již téměř rok probíhá na webových stránkách Židovského muzea projekt *neZnámi*, jehož cílem je identifikovat doposud neznámé osoby na fotografiích uložených ve fotoarchivu muzea. Jedná se o soubor zhruba 900 portrétních fotografií zaměstnanců Židovské obce v Praze (Židovské rady starších) nebo jejich rodinných příslušníků, který vytvořili s největší pravděpodobností pracovníci tzv. fotodílny mezi lety 1942–1944. Doposud se na základě archivních materiálů či s pomocí pamětníků podařilo identifikovat téměř sto osob. V rámci tohoto projektu kontaktovala muzeum také ing. arch. Eva Sochorová, která na několika zveřejněných fotografiích poznala svého otce JUDr. Arnošta Weigla a muzeu darovala několik unikátních předmětů z pozůstalosti svých rodičů. JUDr. Arnošt Weigl pracoval za války pro Židovskou radu starších nejdříve jako pomocný dělník a později jako vedoucí personálního oddělení. Především k tomuto období se váže několik nových přírůstků jako tablo a fotoalbum k 38. narozeninám JUDr. Weigla, „klapky na uši“, které nosil při nucených pracích, když odklízěl sněh na břehu Vltavy, korespondenční listek od známých zařazených do transportu Eu či pozůstalost přítele Hanuše Graba. Ostatní darované předměty se váží k historii rodiny Weiglů (svatební kostým manželky pana Weigla, talit či pamětní plaketa k 25. výročí založení firmy jeho rodiny). Židovské muzeum si velice váží daru, kterým paní Sochorová obohatila jeho sbírky, a touto formou jí ještě jednou velice děkuje.

Archiv Židovského muzea

V srpnu navštívil archiv Židovského muzea v Praze pan Rudolf Pollak se svým synem

JUDr. Arnošt Weigl dne 14. 6. 1944 v den svých 38. narozenin. Album a tablo na fotografii bylo součástí daru muzeu.

Arnošt Weigl on his 38th birthday on the 14th of June 1944. The photo album and staff photo pictured were among the items donated to the Jewish Museum.

Weigl worked for the Jewish Council of Elders during the war, first as an assistant and later as the head of the personnel department. Among the items from this period that we have received are a photo of the Jewish community staff, Mr. Weigl's 38th birthday photo album, 'ear flaps' that he wore when clearing snow on the river bank as forced labour, a postcard from friends deported on Transport Eu and items belonging to his late friend Hanuš Grab. Other donated items relate to the history of the Weigl family, such as the wedding dress of Mr. Weigl's wife, a tallit and a memorial plaque for the 25th anniversary of the family business. We highly appreciate these items, which have enriched our collection. Once again, we would like to express our thanks to Mrs. Sochorová.

Jewish Museum Archive

Our archive was visited by Rudolf Pollak and his son Raffael in August. Now living in Germany, Rudolf Pollak is the son of Klara Fischer-Pollak, a doctor from Karlovy Vary whose personal

Raffaelem. Rudolf Pollak, který dnes žije v Německu, je synem MUDr. Klary Fischer-Pollak, lékařky pocházející z Karlových Varů, jejíž osobní pozůstalost je uložena právě v Židovském muzeu. Archivní materiály zachycují pozoruhodný osud celé rodiny a ilustrují nejenom utrpení Židů a smíšených rodin po záboru Sudet, ale především reflektují obtížné postavení německých Židů v Československu po roce 1945. Pan Pollak archivu muzea daroval další dokumenty, které se vztahují k pohnuté rodinné historii. Jedná se zejména o korespondenci jeho matky. Poskytl rovněž fotografická alba, jež byla naskenována a fotografie přiřazeny k pozůstalosti. Odbornou historickou studii o osudu Klary Fischer-Pollak a jejího syna bude Židovské muzeum publikovat na konci roku 2009 v připravovaném sborníku ze semináře konaného 24.–25. září 2008 v Nýrsku. Za všechny darované materiály bychom panu Pollakovi chtěli vyjádřit poděkování i touto cestou.

VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY

Září

papers are kept at the Jewish Museum in Prague. These archive records document the Pollak family's remarkable life and not only illustrate the suffering of Jews and mixed-race families after the annexation of the Sudetenland, but also reflect the difficult position of German Jews in Czechoslovakia after 1945. Mr. Pollak has also given our archive other documents relating to his family's eventful history, notably his mother's correspondence. He has also provided photo albums which we have scanned and added to the personal papers. We will be publishing a historical study on the life of Klara Fischer-Pollak and her son at the end of 2009 in the proceedings of a seminar held in Nýrsko (a town in the Pilsen Region) on the 24th and 25th of September 2008. We would like to thank Mr. Pollak for all the material he has provided.

PROMINENT VISITS

September

Účastníci mezinárodní konference Židovské obce v Praze, pořádané při příležitosti 400 let od úmrtí rabiho Löwa, u rabinova náhrobku na Starém židovském hřbitově.

Participants of an international conference held by the Prague Jewish Community for the 400th anniversary of the death of Rabbi Loew, pictured at the latter's grave in the Old Jewish Cemetery.

Arye Mekel (vpravo), zástupce vrchního ředitele Ministerstva zahraničních věcí Státu Izrael a vedoucí sekce pro kulturu a vědu, a Shahar Shelef, zástupce izraelského velvyslance v České republice. (From the right) Arye Mekel (Deputy Director General of the Ministry of Foreign Affairs of the State of Israel, Head of the Division for Cultural & Scientific Affairs) and Shahar Shelef (Deputy Head of the Israeli Mission).

WWW.CESKATELEVIZE.CZ

HLAVNÍ
MEDIÁLNÍ
PARTNER
VÝSTAVY

ZPRAVODAJSTVÍ Z KULTURY
www.rozhlas.cz/mozaika

Vltava
© Český rozhlas 3

magazín DNES program

Každý čtvrtek!

Rozšířený a přehlednější
televizní program na celý týden

Bohatší obsah
a nové rubriky

LEŤNI DVADĚTISÍLO ZA STEJNOU CENU

50 týdnů na dovolenou v Česku
Kde se žije? Jaké jsou možnosti? Společnost a kultura

TÝDEN

Michael Jackson
1958-2009
Nepřekonatelný
symbol popkultury

Wěda a křesťe
Kolumbova a Albert Einstein
Když se setkají, vzniká geniální

Náhla příhoda
Proč někdy přemýšlíme
o smrti?

Chcete vědět, jak se žije v zahraničí?
Kolumbova žije v zahraničí
Kolumbova žije v zahraničí

TÝDEN

Lenost je zdravá
Když se vám pracovat? Pak jste normální

Chcete vědět, jak se žije v zahraničí?
Přijemné hubnutí
Když se setkají, vzniká geniální

TÝDEN

JAK ŽIVIT
PŘÍJEMNĚ
HUBNU
Když se setkají, vzniká geniální

Když chcete vědět, čtěte časopis Týden
www.tyden.cz

Vydává Židovské muzeum v Praze (založeno v roce 1906), U Staré školy 1, 3, 110 01 Praha 1, IČO 60459263
www.jewishmuseum.cz

Bankovní účet č. 10426398/6200

Commerzbank, Aktiengesellschaft, Jugoslávská 1, 120 21 Praha 2

Pro poskytování darů uvádějte variabilní symbol 1382002

Zpravodaj vychází čtvrtletně, toto číslo vyšlo 15. 10. 2009, MK ČR E16832

Redaktor: Noemi Holeková, Překlad: Stephen Hattersley

Fotografie: K. Bulín, D. Cabanová, M. Ludvíková, R. Pollak, Z. Prudilová

Výroba: LABEL spol. s r. o., Kutná Hora

Published by the Jewish Museum in Prague (founded in 1906), U Staré školy 1, 3, 110 01 Praha 1, IČO 60459263
www.jewishmuseum.cz

Bank account: 1042639, SWIFT CODE: COBACZPXXXX, IBAN: CZ60 6200 0000 0000 1042 6398 (euro)
1042639, SWIFT CODE: COBACZPXXXX, IBAN: CZ22 6200 0001 0700 1042 6398 (for all foreign currencies except the euro)

Commerzbank, Aktiengesellschaft, Jugoslávská 1, 120 21 Praha 2

The variable symbol no. 1382002 should be stated when making a donation.

The Newsletter is quarterly. This issue was published on 15 October 2009, MK ČR E16832

Editor: Noemi Holeková, Translation: Stephen Hattersley

Photos: K. Bulín, D. Cabanová, M. Ludvíková, R. Pollak, Z. Prudilová

Typeset and printed by LABEL spol. s r. o., Kutná Hora